

Handlingsplan

Idrottspolitiska programmet – Aktiv hela livet

Dokumenttyp: Handlingsplan

Antaget av: Kultur- och fritidsnämnden

Giltighetstid: Tills vidare

Diarienummer: KOF 2023-209

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidsdirektör

Adresserat till: Samtliga nämnder och berörda bolag

Tidpunkt för aktualitetsprövning: Årligen i samband med internbudget

Relaterade styrdokument: Idrottspolitiskt program - Aktiv hela livet

Sökord: Handlingsplan, idrottspolitiskt program, aktiv hela livet

Innehåll

1	Inledning	4
2	Idrottspolitiska programmet	4
2.1	Tre övergripande målområden	4
	Aktiv hela livet	4
	Jämställdhet	4
	Inkludering	5
2.2	Prioriterade grupper	5
3	Genomförande	5
3.1	Aktiv i en förening	6
3.2	Aktiv utanför det organiserade föreningslivet	6
3.3	Mötesplatser för aktivitet	8
3.4	En aktiv skola och förskola	9
3.5	Upplevelser som främjar fysisk aktivitet	10
5	Uppföljning	11

1 Inledning

Kommunfullmäktige beslutade i april 2024 (KF 2024-04-23 § 151) att fastställa det idrottspolitiska programmet – Aktiv hela livet som beskriver hur Linköpings kommun kan skapa förutsättningar för medborgarna att vara fysiskt aktiva hela livet. Programmet bygger på tre övergripande områden:

- Aktiv hela livet
- Jämställdhet
- Inkludering

Det idrottspolitiska programmet är ett kommunövergripande styrdokument där samtliga nämnder, förvaltningar och bolag har ett ansvar att, utifrån respektive ansvarsområden, arbeta för att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet genom hela livet.

För att säkerställa det kommunövergripande ansvaret har denna handlingsplan tagits fram genom dialogsamtal med flera olika aktörer.

2 Idrottspolitiska programmet

2.1 Tre övergripande målområden

Aktiv hela livet

Oavsett om du tränar för att bli ditt bästa jag eller bäst i världen ska det finnas möjligheter och förutsättningar för alla Linköpingsbor att, utifrån sina förutsättningar, kunna vara fysiskt aktiva. En viktig nyckel för att få så många som möjligt att vara fysiskt aktiva under hela livet är rörelseförståelse. Det handlar om att utveckla ett rörelseförråd men också att skapa förutsättningar för att individen ska vilja, våga och kunna vara fysiskt aktiv genom hela livet.

Rörelseförståelse ska ses ur ett livscyelperspektiv. För att utveckla en livslång rörelseförståelse är det viktigt att ha motivation att hålla fast vid långsiktiga mål, och att inte ge upp vid motgångar.

En positiv utveckling tidigt i livet skapar motivation för individen att fortsätta vara aktiv, oavsett om individen väljer att träna för motion och hälsa, träna för motion och tävling eller träna för tävling och prestationsutveckling (elit).

Jämställdhet

Jämställdhet är nödvändigt för utveckling. Jämställd idrott handlar om att alla ska ha samma möjligheter att forma idrotten och sitt eget idrottande. Det förutsätter en jämn fördelning av makt, inflytande och resurser.

I takt med att samhället utvecklas ställs allt högre krav på att kommuner, idrottsrörelsen och andra aktörer skapar bra förutsättningar för möjlighet till fysisk aktivitet på lika villkor. Inom idrottsrörelsen ska alla ha rätt att vara med som utövare. En jämställd idrott, utan begränsade normer, attraherar fler människor att vara delaktiga. Jämställdhet är en

förutsättning för en framgångsrik utveckling, oavsett om människor är aktiva inom idrottsrörelsen eller genom egenorganiserad idrott.

Inkludering

En inkluderande idrott handlar om att ta till vara möjligheter och undanröja hinder, att ta till vara på olika kompetenser och erfarenheter. Linköpings kommun ska följa och arbeta efter samtliga diskrimineringsgrunder¹. Olika socioekonomiska förutsättningar är också viktigt att ha i beaktande när det gäller att inkludera alla. Därför handlar det också om att sänka ekonomiska trösklar och skapa förutsättningar för alla att vara fysiskt aktiva. All barn- och ungdomsidrott ska också ske på barnens villkor och utifrån barnkonventionen som blev lag år 2020 (Lag 2018:1197 om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter).

2.2 Prioriterade grupper

Linköpings kommun vill få fysiskt inaktiva i alla åldrar att bli fysiskt aktiva med särskilt fokus på följande grupper:

- Barn i förskoleåldern
- Barn- och ungdomar 12-20 år, särskilt flickor
- Flickor 7-20 år med utomnordisk bakgrund
- Personer med funktionsnedsättning
- Barn- och ungdomar 7-20 år med lägre socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet
- Personer över 65 år

Att skapa förutsättningar för att få de prioriterade grupperna att bli mer fysiskt aktiva är ett kommunövergripande ansvar.

3 Genomförande

Utifrån huvudområdena Aktiv hela livet, Jämställdhet och Inkludering har fem fokusområden tagits fram:

- Aktiv i en förening
- Aktiv utanför föreningslivet
- Mötesplatser för aktivitet
- En aktiv skola/förskola
- Upplevelser som främjar fysisk aktivitet

Till varje fokusområde finns åtgärder, ansvarig nämnd, ansvarig förvaltning för genomförande, samverkanspartners och aktiviteter. Respektive aktivitet ska resultera i en aktivitetsplan.

3.1 Aktiv i en förening

Föreningslivet står inför stora utmaningar och håller sakta men säkert på att byta skepnad. Barn och ungdomar slutar idrotta i förening i allt tidigare åldrar och flertalet hittar inte tillbaka till föreningsidrotten. Samtidigt upplever många vuxna att trösklarna in i föreningslivet är höga. Med anledning av detta har den svenska idrottsrörelsen samlats runt en ny inriktning – Strategi 2035, där de beskriver hur idrotten ska förnya sig för att förbli attraktiv.

Linköpings kommun ska stötta, hjälpa och samverka med idrottsrörelsen i denna förändringsprocess.

Åtgärd	Ansvarig	Samverkanspart	Aktiviteter
Erbjuda Linköpings idrottsföreningar utbildningsinsatser med fokus på jämställdhet, inkludering och fysisk aktivitet hela livet.	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland	Ärligen teckna en överenskommelse om utbildningsinsatser till föreningslivet.
Kontinuerligt utveckla och arbeta för rättvisa och jämställda fördelningsprinciper, föreningsbidrag och avgifter.	Kultur- och fritidsnämnden	Linköpings Idrottsförbund	Genomföra en översyn av kultur- och fritidsnämndens avgifter för att boka kommunala anläggningar och lokaler.
	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland	Samverka i samband med handläggning av utvecklingsbidrag och anläggningsbidrag.
	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Ta fram riktlinjer för bidragshanteringen kopplat till Barnkonventionen.
Utveckla, effektivisera och formalisera samverkan och dialog med föreningslivet samt nya samverkansformer mellan skola, fritidshem, ungdomsverksamhet och föreningsliv.	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Ärligen samverka med föreningslivet med både individuella möten och föreningsträffar.
	Kultur- och fritidsnämnden	Utbildningsförvaltningen Linköpings Idrottsförbund	Ta fram en samverkansstrategi mellan skola, fritidshem, ungdomsverksamhet och föreningsliv med syftet att skapa möjligheter för alla att vara fysiskt aktiva.
Arbeta för att erbjuda barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden möjlighet att engagera sig i föreningslivet.	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU	Stötta föreningar i att sänka trösklar för deltagande i föreningslivet. Det kan exempelvis handla om ekonomiska förutsättningar och verksamhetens utformning.

3.2 Aktiv utanför det organiserade föreningslivet

Parallellt med att föreningsidrottandet minskar, växer den egenorganiserade idrotten, till exempel cykling, löpning och styrketräning. De mest populära idrotts- och motionsaktiviteterna är sådana som kan utföras i oorganiserad regi. Linköping ska arbeta för att det finns bra förutsättningar för egenorganiserad idrott.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkanspart	Aktiviteter
I arbetet med att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet ska både stad och landsbygd involveras.	Kultur- och fritidsnämnden	Kommunledningsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	I verksamhetsplaneringen gällande både drift, investeringar och fysisk planering beakta behov i hela kommunen gällande lek, aktivitet och spontanidrott för alla.
Samordna och på ett mer effektivt sätt nyttja olika kompetenser och aktörer när det gäller folkhälsa, rörelseförståelse och fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden		Involvera kommunens ungdomsombud för att fånga upp ungdomars behov och idéer. Samarbeta med kommunfullmäktiges geografiska utskott för medborgardialog.
	Kultur- och fritidsnämnden	Region Östergötland Linköpings universitet RF-SISU Östergötland	Utrada förutsättningar för att starta upp ett kompetenscenter i Linköping med fokus på idrottsutveckling
Arbeta för att erbjuda äldre och personer med funktionsnedsättningar möjlighet till fysisk aktivitet	Kultur- och fritidsnämnden Vård- och äldreomsorgsnämnden Social- och omsorgsnämnden Samhällsbyggnadsnämnden	RF-SISU Östergötland Kommunala Pensionärsrådet Linköpings Parasportförening Rådet för funktionshinder och delaktighet	Via befintliga forum och verksamheter, utveckla möjligheter för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning att vara fysiskt aktiva.
	Kultur- och fritidsnämnden	Social- och omsorgsförvaltningen Vård- och omsorgsförvaltningen	Beakta det idrottspolitiska programmet vid utveckling av bidrag till äldre och/eller personer med funktionsnedsättning.
	Vård- och äldreomsorgsnämnden Social- och omsorgsnämnden		Arbeta för att hälsofrämjande och rehabiliterande arbete säkerställs i upphandlingar
	Kultur- och fritidsnämnden Vård- och äldreomsorgsnämnden Social- och omsorgsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen RF-SISU Östergötland	Genom samarbetsavtal och överenskommelser, stimulera till aktiviteter, träning och friskvård för äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättningar.
Via ekonomiskt stöd och kompetens stötta föreningar som arbetar och erbjuder aktiviteter som ligger utanför ordinarie verksamhet och som inbjuder till mer öppen egenorganiserad idrott.	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Inom ramen för Kultur- och fritidsnämndens utvecklingsbidrag prioritera och uppmuntra föreningar att bredda sin verksamhet för att erbjuda en mer flexibel och öppen träningsform.
Använda digitalisering för att utveckla tjänster, projekt och arbetssätt.	Kultur- och fritidsnämnden		Tillgängliggöra och synliggöra kommunens utbud av idrotts- och motionsaktiviteter.
	Kultur- och fritidsnämnden		Genomföra olika digitaliseringsåtgärder för att förstärka upplevelsen vid träningsaktiviteter på anläggningar.

	Kultur- och fritidsnämnden		Utveckla digitala metoder för att samla in och analysera data från kommunala idrottsanläggningar.
Arbeta för att fler invånare ska kunna nyttja kommunens aktivitetsytor	Kultur- och fritidsnämnden	Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen	I startpunkten för Arena arbetsmarknad ska deltagare erbjudas information om vikten av motion för en ökad hälsa samt möjlighet till rörelse och motion på kommunens aktivitetsytor och inom föreningslivet i Linköping.
	Kultur- och fritidsnämnden	Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	Inom ferieuppdraget ska ungdomars rörelse och hälsa stimuleras genom att ferieungdomar visar upp en bred palett av idrotter i bostadsområden lättillgängliga för kommuninvånarna.

3.3 Mötesplatser för aktivitet

För att vara fysiskt aktiv krävs det platser att vara på. Tillgång, tillgänglighet och närhet till olika mötesplatser och miljöer för idrott och fysisk aktivitet är av stor betydelse för Linköpingsbornas hälsa och välbefinnande. Linköping växer vilket skapar konkurrens om mark för idrott, motion och rekreation. Miljöer för fysisk aktivitet ska vara en central del i kommunens planarbete. Detta gäller alla typer av mötesplatser, som idrottsanläggningar, motionsspår, utemiljöer, rekreations- och friluftsområden, lekplatser samt förskole- och skolgårdar.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkanspart	Aktiviteter
Aktiva miljöer inomhus och utomhus som främjar och stimulerar till fysisk aktivitet ska vara en självklar del i kommunens lokalförsörjning.	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Utbildningsförvaltningen Social- och omsorgsförvaltningen Vård- och omsorgsförvaltningen Lejonfastigheter Sankt Kors Fastighets Stångåstaden	Vid nybyggnationer av skollokaler, idrottsanläggningar, omsorgsboenden och särskilda boenden ska olika inne- och utemiljöer som främjar fysisk aktivitet vara en viktig del i planeringen.
	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	Vid renoveringar och ombyggnationer samverka för att hitta flexibla och effektiva lösningar för mer ytor att bedriva fysisk aktivitet.
Miljöer för idrott, motion, rekreation och fysisk aktivitet ska vara en självklar del i exploatering och stadsdels - utveckling.	Samhällsbyggnadsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen Social- och omsorgsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	I den fysiska planeringen ska, där det är relevant, miljöer och åtgärder som främjar fysisk aktivitet vara en viktig del i planering och utförande.
	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Ta fram en tydlig gränsdragningslista gällande drift och underhåll på kommunala mötesplatser/ anläggningar.

Erbjuda verksamhetsanpassade, trygga och säkra mötesplatser för fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden	Lejonfastigheter Utbildningsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Ta fram en strategi med förslag på verksamhetsanpassningar i befintliga anläggningar.
	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Utveckla samverkan och målsättningar kring friluftsliv och egenorganiserad idrott.
Utifrån befintliga planer och program utveckla det strategiska arbetet med framtida idrottsanläggningar.	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Utbildningsförvaltningen	Samordna och skapa överblick över framtida anläggningar (inklusive aktivitetsparker och lekplatser) och vilken typ av idrott/aktivitet som kan bedrivas i respektive anläggning.
Arbeta för att öka nyttjandegraden av lokaler och anläggningar.	Kultur- och fritidsnämnden	Linköpings Idrottsförbund	Införa differentierande taxor för mindre attraktiva tider samt erbjuda mer flexibla bokningsmöjligheter genom till exempel bokning av del av anläggning.
Arbeta för att erbjuda barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden möjlighet till fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Säkerställa tillgången till idrotts- och aktivitetsmiljöer som möjliggör självorganiserade aktiviteter i närheten till hemmet.

3.4 En aktiv skola och förskola

Grunden för rörelseförståelse läggs redan i förskoleåldern. I dag är stillasittandet ett stort samhällsproblem även i de yngre åldrarna. Det finns också skillnader mellan könen där flickorna rör sig mindre än pojkar. Barn ska röra på sig varje dag. Skolan är en nyckelfaktor för att få barn att röra på sig mer. Mer tid för idrott och hälsa i grundskolan är positivt men det behövs mer rörelse och fysisk aktivitet även i annan undervisning och på raster. I Linköpings kommun ska det finnas bra förutsättningar och möjligheter för barn och ungdomar att kombinera studier och fysisk aktivitet.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkanspart	Aktiviteter
Erbjuda en allsidig idrottsundervisning.	Bildningsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen	Arbeta för att erbjuda fler nationellt godkända idrottsutbildningar för de elever som vill kombinera idrott och utbildning på gymnasienivå.
	Bildningsnämnden Barn- och ungdomsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen	Arbeta för inkludering och hälsofrämjande skolutveckling.
	Bildningsnämnden Barn- och ungdomsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen	Bibehålla och kvalitetssäkra skolorna som organiserar och genomför undervisning inom olika idrottsprofiler/ inriktningar i grundskolan och gymnasieskolan.
Arbeta med aktiva lärmiljöer (inomhus och utomhus) för att stimulera barn och ungdomar till fysisk	Bildningsnämnden Barn- och ungdomsnämnden	Kultur- och fritidsförvaltningen Lejonfastigheter AB	Uppmuntra aktiviteter som inspirerar till rörelse och fysisk aktivitet.

aktivitet samt öka kompetensen hos skolans personal.			
	Bildningsnämnden Barn- och ungdomsnämnden		Utifrån läroplanens mål skapa en jämlik, trygg och inkluderande idrottsundervisning där alla elever vill och kan delta.
	Bildningsnämnden Barn- och ungdomsnämnden	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Lejonfastigheter AB	Vid nybyggnationer och renoveringar beakta utformning av utemiljön för att inbjuda till både fysisk aktivitet och utomhuspedagogik.
Arbeta för att skapa bra förutsättningar att kombinera universitetsstudier med idrott.	Kultur- och fritidsnämnden	Linköpings universitet	Utreda vilka behov som finns för att skapa en bra utvecklingsmiljö för studenter som kombinerar studier med idrottssatsning.

3.5 Upplevelser som främjar fysisk aktivitet

Idrottsevenemang och elitidrott är en viktig del av evenemangsutbudet och har en betydelsefull funktion för kommunen som en attraktiv evenemangsstad. Linköpings kommun ska erbjuda ett brett utbud av olika typer av upplevelser och evenemang som kan inspirera och locka fler människor att bli fysiskt aktiva.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkanspart	Aktiviteter
Erbjuda en mångfald av idrottsarrangemang på olika nivåer för både bredd och elit.	Kultur- och fritidsnämnden	Visit Linköping & Co RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Utifrån Eventstrategin ta fram en specifik strategi för evenemang kopplat till idrott, motion, fysisk aktivitet och utbildning/konferenser.
	Kultur- och fritidsnämnden	Visit Linköping & Co RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Genomföra större evenemang med jämställdhet som övergripande tema.
	Kultur- och fritidsnämnden	RF-SISU Östergötland Linköpings universitet	Arrangera mötesplatser som syftar till att sprida aktuell forskning inom idrottsområdet.
Möjliggöra bostadsnära aktiviteter som främjar fysisk aktivitet och som inkluderar en bred målgrupp.	Kultur- och fritidsnämnden	Stångåstaden Linköpings Idrottsförbund	Stötta lokala föreningar som arbetar utifrån inriktningen i det idrottspolitiska programmet.
	Kultur- och fritidsnämnden	Linköpings Idrottsförbund	Ärligen erbjuda lov - aktiviteter för barn och ungdomar.

5 Uppföljning

Varje förvaltning ansvarar var för sig för genomförande och uppföljning av de åtgärder och aktiviteter som de enligt handlingsplanen har ett särskilt ansvar för. Åtgärderna och aktiviteterna ska inarbetas i respektive nämnds internbudget och respektive förvaltnings verksamhetsplan.

Aktiviteterna ska rapporteras till Kultur- och fritidsförvaltningen som sammanställer samtliga nämnders aktiviteter och redovisar en kommunövergripande uppföljning till Kultur- och fritidsnämnden och Kommunstyrelsen i samband med årsredovisning.

Handlingsplanen ska årligen aktualitetsprövas i samband med Kultur- och fritidsnämndens internbudget. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljning och aktualitetsprövning.